

til den tidlige Død, og Fabriksvæsenet kom atfer i Flor, og man kunde udholde den frie Konkurrence. At dette er Hedenskab af den groveste Art, behøver neppe at bevises“.

Nu mener jeg, at naar man under de Forhold, vi har her i vort Land, under de uhyre økonomiske Vanskeligheder, som først og fremmest har ramt Arbejderklassen, Vanskeligheder, som Ministeriet slet ikke har forudset, men som er i direkte Strid med de Løfter, den højtærede Landbrugsminister selv udstedte i Marts 1920, naar man, siger jeg, under saadanne Forhold rejser den frie Konkurrences Fane, saa skal man se, hvad dette Princip har ført til en Gang før i Historien, og saa har det sin Interesse at se, at en saa udpræget Modstander af Socialdemokratiet som Biskop Martensen i saa voldsomme Udtryk har fordømt den frie Konkurrence.

Ulrich: Der er under denne Finanslovdebat rettet nogen Kritik overfor Statens Gaarde, og den højtærede Landbrugsminister har svaret paa de herom fremsatte Udtalelser. Ministerens Svar gik ud paa, at dersom man ikke kunde gøre sig fortrolig med den Tanke, at disse Gaarde vilde kræve et betydeligt Tilskud, maatte man hellere gaa til at sælge dem. Jeg er ikke enig med den højtærede Minister i denne Betragtning. Man kunde muligvis for nogle Aar tilbage have solgt disse Ejendomme, men nu kan man det ikke, nu er man bundet til at lade dem blive, for nu er Statens Forsøgsmejeri etableret deroppe, og Følgen maa da blive, at disse Gaarde, som skal levere Mælken til Forsøgsmejeriet, ogsaa maa blive der. Jeg er heller ikke enig med den højtærede Minister i, at man maa gøre sig fortrolig med den Tanke, at der skal aarlige betydelige Tilskud til disse Gaardes Drift. Det skal der ikke; der skal et betydeligt Tilskud til for at faa etableret en fornuftig Drift af disse Gaarde; men naar den er etableret, skal Statens Gaarde kunne forrente sig, thi kan de ikke det, vil jo heller ikke Muligheden være til Stede for nogen anden Landejendom, for at kunne forrente sig.

Navnet „Statens Forsøgsgaarde“ har efter min Mening hidtil været en Parodi, thi der er jo ikke foretaget noget Forsøg af nogen væsentlig Betydning. Det Forsøg, der har været etableret, har været et Forsøg med Hønseri, og jeg maa dog i al Almindelighed mene, at saadanne Forsøg er ganske overflødige, de Forsøg kan man ganske roligt overlade til Landmændenes

Koner, de ved nemlig meget bedre, hvorledes et Hønseri skal være indrettet end Eksperteserne paa Hønseriomraadet. De Hønseriforsøg, der er foretaget deroppe, er meget omstændelige, meget bekostelige og ganske værdiløse, saaledes ser jeg paa det. Det, som efter min Mening skal etableres deroppe, og som det bliver nødvendigt at etablere i den kommende Tid, er ikke Statens Forsøgsgaarde, men Statens Mønstergaarde. Naar man nu bygger et Palads, som Statens Forsøgsmejeri bliver, er det nødvendigt ved Siden af at have en Mønsterbedrift, en Bedrift, som Staten kan være bekendt at vise frem for alle de Tusinder af Mennesker, der i de kommende Aar vil drage op for at se Statens Forsøgsmejeri. Derfor maa man efter min Mening gøre sig fortrolig med, at man maa etablere disse Gaarde som Mønsterbrug, men dertil kræves Midler, og dem maa den danske Rigsdag bevilge, og Landbrugsministeren maa søge en saadan Bevilling. Som det er i Øjeblikket, er det ganske udelukket, at disse Gaarde kan give Overskud, og der er derfor ikke nogen som helst Grund til at fremsætte Bebrejdelser, fordi disse Gaarde har givet et Underskud. Disse Gaarde blev i sin Tid overtaget af Staten uden Besætning og i en ret miserabel Tilstand med til Dels faldefærdige Bygninger og en Jord, som var meget forsømt. Man kom saa ind i hele Krigsperioden, hvor disse Gaarde blev drevet som besætningsløst Avlsbrug, hvor der altsaa blev drevet Kornavl og Frøavl i ret stor Udstrækning. Dette skal ikke forbedre en saadan Jord, saa at den kan gaa over til at blive et Mønsterbrug. Nu har Tiderne forandret sig, man har maattet lave det hele om og er altsaa i Øjeblikket ved at etablere et almindeligt Landbrug, hvor der holdes en til Landbrugets Størrelse passende Besætning. Men det er givet, at naar Statens Gaarde skal have en Besætning, søger man at skaffe en Besætning til Veje, for det første en tuberkelfri Besætning og dernæst en Besætning, som der dog er nogen Sandsynlighed for vil blive en rentabel Besætning. Men i de Aaringer, hvor noget saadant bliver etableret, og hvor der saa ved Siden af støder saa ganske alvorlige Uheld til som smitsom Kastning, er det ganske indlysende, at dette Landbrug maa give et mægtigt Underskud. Jeg tror derfor ikke, man skal forbavses over, at dette har været Tilfældet, for de fleste andre større Landbrug har jo ogsaa givet et mægtigt Underskud. Naar dertil kommer, at man arbejder med en meget lille Be-